

KAZALIŠTA U
SLAVONIJI

»SLAVONIJA«

DRVNA INDUSTRIJA - SLAVONSKI BROD

Kombinat: Iskoristavanje šuma, Pilana, Tvornica furnira, Tvornica parketa, Strojna stolarija.

Telefon: Uprava 202 i 205, Tvornica furnira 204, Strojna stolarija 205

*Braojavna
fratica:* SLAVDRVO - SLAVONSKI BROD

PRODAJE: Trupce tvrdih i mekih lišćara, pragovsku oblovinu, rezanu gradu, furnire, parkete i proizvode strojne stolarije.

PRODAJE: Jamsko drvo, kolarsku gradu, tesane željezničke pragove i taninsko drvo, Hrastovu, jasenovu, brijestovu i orahovu rezanu gradu, hrastove rezane pragove i skretničarsku gradu, te hrastove grede po specifikaciji. Sve vrste plemenitih i slijepih furnira, Hrastove i bukove parkete, Sobni i kuhinjski namještaj iz mekog drveta, vrtni namještaj i stolice, građevinsku stolariju, drvenu galanteriju, sastavljene furnire svih vrsta, intarzirane slike iz furnira i t. d.

KUPUJE: Orahove i ostale furnirske trupce kao i trupce za ljuštenje svih vrsti drveta.

POLJOPRIVREDNI INDUSTRIJSKI KOMBINAT „BELJE“

pogon

TVORNICA ŠEĆERA

BRANJIN VRH

Proizvađa prvorazredni šećer u kockama i kristalu kao i suhe rezance šećerne repe izvoznog kvaliteta

KAZALIŠTA
u
SLAVONIJI

POVODOM SMOTRE
SLAVONSKIH KAZALIŠTA

U OKVIRU
PROSLAVE 10-GODIŠNJICE
OSLOBOĐENJA

OSIJEK 1955

TISAK „ŠTAMPA“ - OSIJEK

44. 342

792 22

GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
OSIJEK

871312638

Umjesto predgovora

Slavonija, koja je do II. svjetskog rata imala svega jedno kazalište, t. j. Narodno kazalište u Osijeku, danas broji jedanaest kazališta, koja djeluju kao profesionalna, poluprofesionalna i amaterska. Međutim, svima njima je zajedničko, da šire kulturu i prosvjetu među najšire slojeve našega naroda, među ljude, koji su do rata jedva imali prilike upoznati se s kazališnom umjetnosti. Tako je to u gradovima i selima.

Samo primjer Osijeka, koji je u prošloj sezoni uspio približiti kazalištu brojne radnike, jasno govore, u kojem se pravcu kazališta razvijaju. Ako tome dodamo primjer amaterskog kazališta u Ivankovu, stalna gostovanja svih tih kazališta po okolnim selima, onda vidimo široki zamah jednog često puta izvanredno samoprijegornog rada, koji se ne gasi unatoč mnogim poteškoćama financijske, organizacione i umjetničke naravi.

Mnoge će iznenaditi taj žilavi rad, koji je doveo do toliko uspjeha. O tome svjedoči prvo mjesto na Festivalu hrvatskih kazališta u Zagrebu, koje je osvojilo osječko Narodno kazalište, prvo mjesto na Festivalu, koje je osvojilo vinkovačko Gradsko amatersko kazalište, drugo mjesto, koje je osvojilo virovičko Gradsko narodno amatersko kazalište i veliki broj slavonskih amaterskih kazališta, koja su određena za ovogodišnji festival u Zagrebu, a prije svega snažno prodiranje kazališne umjetnosti u narodne mase Slavonije. Ali iznenađenja nema. Gotovo sva ta kazališta imaju svoje začetke u Narodno-oslobodilačkoj borbi, koja im je dala sadašnje rukovodioce i svu tu borbenu žilavost.

Narodno-oslobodilačka borba odredila je način rada, pa zato i unatoč mnogim peripetijama ta kazališta nisu nikada prestajala sa svojim radom. Uz njih su nikla i nova kao rezultat kulturnih nastojanja naše socijalističke domovine, iz kojih su potekla i nova kazališta u Ivankovu, Našicama, Podravskoj Slatini i Belom Manastiru.

Osim uspjeha u Slavoniji, naša amaterska kazališta gostovala su i izvan svojih krajeva po Lici, Baniji i Kordunu, po Primorju, u Istri, a sada su u programu gostovanja izvan granica naše Republike.

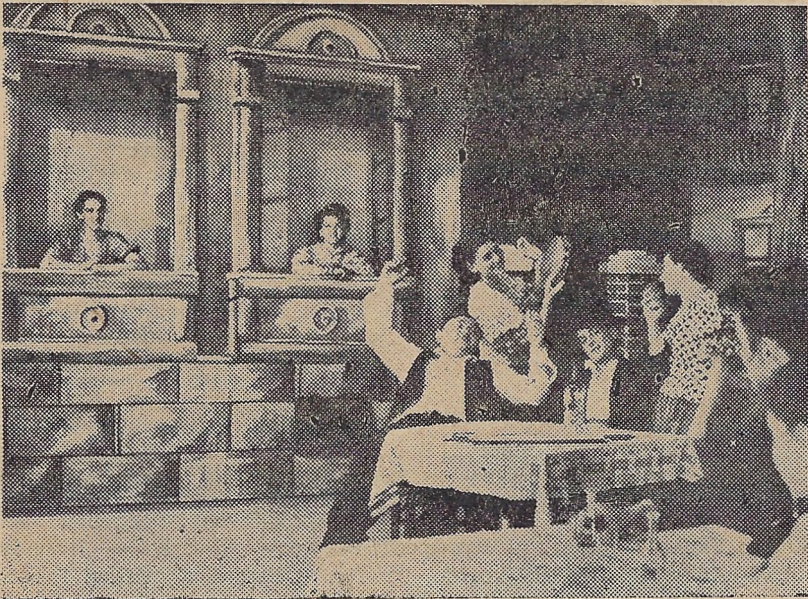
To su uspjesi, koje treba imati u vidu prilikom sadašnje proslave 10-godišnjice oslobođenja, povodom kojega se u Osijeku održava Smotra slavonskih kazališta, bez obzira na njihov profesionalni, poluprofesionalni ili amaterski sastav, kako bi se dobio pun uvid u njihovo djelovanje i uspjehe dosadašnjeg njihovog rada.

Iz historijata pojedinih kazališta, koji je sadržan u ovom izdanju, zainteresirani čitalac dobit će pun uvid u taj nenaplativi požrtvovni rad. To će izdanje moći da posluži i kao prilog za historijat naše kazališne umjetnosti uopće.

Amatersko kazalište „Jovan Lazić“ u Belom Manastiru

Prije rata nije u Belom Manastiru bilo ni amaterskog kazališta ni kulturno-umjetničkog društva. Odmah po oslobođenju partizanske jedinice, koje su se nalazile u mjestu, otpočele su rad na kulturno-umjetničkom polju. Prilikom raznih političkih mitinga i priredaba davale su se aktivke, jednočinke i manja kazališna djela. Taj rad počeo se razvijati sistematski. Grupa ljudi, koju je taj rad zanimao, osniva 1947. godine kulturno-umjetničko društvo »Jovan Lazić«. Ime društva uzeto je u znak uspomene na baranjskog revolucionara, kojeg su strijeljali mađarski okupatori.

Najjača i najaktivnija sekcija kulturno-umjetničkog društva bila je dramska. Prilazi se obrađivanju većih i scenski težih kazališnih djela. Prvo veće djelo bilo je »Most« od Mirka Božića, s kojom predstavom dramska grupa zauzima I. mjesto na oblasnom festivalu u Osijeku i II. mjesto na republičkom festivalu u Zagrebu. 1948. g. s predstavom »Vođa sa planine« od R. Plaovića i M. Đokovića dramska grupa zauzima I. mjesto na oblasnom festivalu u Osijeku 1950. godine, a 1949. učestvuje na festivalu u Zagrebu s predstavom »Pokondirena tikva« od St. Popovića.

»Podvala« od Glišića

Rad dramske sekcije odvijao se u prostorijama bivšeg Sokolskog doma, koje su bile suviše skućene za normalni razvitak. Izgradnjom novog zadrudnog doma društvo dobiva na raspolaganje i upravljanje prostorije za kulturno-umjetničku djelatnost, pa se razvoj tog rada u mnogome poboljšava. Društvo osniva i druge sekcije, kao muzičku, folklornu, baletnu, tehničku i pjevački zbor.

Kako je rad dramske sekcije sve više kvalitetno napredovao, pa se predstave izvode po predviđenom repertoaru, a u građanstvu se osjećala potreba za redovnim i dobrim kazališnim predstavama, to 1954. godine dolazi do formiranja Amaterskog kazališta. To kazalište uz materijalnu i moralnu pomoć lokalnih vlasti pojačava svoje djelovanje, pa

kao takovo proširuje svoj rad u mjestu i okolici.

Društvo 1955. g. sudjeluje na republičkom festivalu amaterskih kazališta Hrvatske. S predstavom »Podvala« od M. Glišića ulazi u grupu 12 najboljih, pa je Savez amaterskih kazališta Hrvatske odlučio da s tom predstavom gostuje u Daruvaru, Lipiku i Pakracu.

Kazalište radi i nadalje u zajednici s kulturno-umjetničkim društvom, pa za spomenutu predstavu koristi zbor, folklor i muzičku sekciju društva, čime je angažirano 112 osoba.

Kazalište radi na izrazito amaterskoj bazi. Članovi za svoj rad ne dobivaju nikakve honorare, a svi prihodi i dotacije troše se za nabavljanje scenskih potrepština.

AMATERSKO KAZALIŠTE »JOVAN LAZIĆ« BELI MANASTIR

PODVALA

Komedija u 5 slika. — Napisao: Milovan Glišić.

Režiser: **Dobrić Stjepan.**

Scenograf: **Travica Boro.**

L I C A :

Vule Pupavac	Andraši Josip
Neša Zelembać, advokatski pisar	Bekuzarev Đorđe
Živan, seljak	Špoljarić Mato
Ranko, učitelj, Živanov brat	Ilja Bošnjak
Petko, pomoćnik sreskog načelnika	Šestanović Stevan
Sreten, trgovac	Vemenac Radomir
Stana, tetka Nešina	Šestanović Ljubica
Draga, njena kći	Travica Jelica
Smilja, žena Sretenova	Bradarić Petra
Milka, njena pastorka	Ličina Ljubica
Nera, udovica	Šestanović Biserka
Vidak, pisar	Prusac Adam
Puja, pandur	Videmšek Zdravko
Mehanski momak	Šubaša Andrija

Seljaci, seljanke, gosti, svirači.

U izvedbi dela sudeluju: Mešoviti hor pod vodstvom Manjanović Nauma.
— Folklorna grupa pod vodstvom Suij Stjepana. — Tamburaški zbor pod vodstvom Gavrić Petra.

Sufler: Farikaš Dragica. — Inspicijent: Šestanović Biserka. — Rasveta: Šubaša Andrija. — Muški kostimi izrađeni u krojačkoj radionici Prusac Adama, ženski kostimi izrađeni u vlastitoj radionici.

Amatersko kazalište u Ivankovu

Ivankovo je jedno od većih sela u Slavoniji. Broji preko 1.000 kuća i 4.000 stanovnika. Nalazi se na glavnoj željezničkoj pruzi Beograd-Zagreb, svega devet kilometara udaljeno od Vinkovaca. Kroz selo prolazi bivša glavna cesta Beograd-Zagreb, svega devet kilometara udaljeno od Vinkovaca. Kroz selo prolazi glavna cesta Beograd-Zagreb. U raznim spomenicima i raspravama historičara Ivankovo se naročito spominje oko 1380. godine kao vrlo znameniti kaštel i carinsko mjesto, i to pod imenom »Ivanka sv. Đure«; 1702. godine Ivankovo se spominje kao grad (opidum) sa svojih 20 selišta, kroz koji prolazi kraljevska cesta — »Via regia« — iz Požege u Beograd. Za vrijeme Vojne krajine u Ivankovu je sjedište 7. satnije, 1764. osnovana je prva škola — njemačka trivialka, 1830. ona je obnovljena.

Za vrijeme II. svjetskog rata u Narodno-oslobodilačku borbu krenulo je i Ivankovčana, koji su se borili diljem cijele naše domovine, i mnogi se nisu vratili, položivši svoje živote za pobjedu revolucije.

U Ivankovu od oslobođenja vlada veoma živ kulturno-prosvjetni rad, a dulje vremena ističe se u radu dramska sekcija »Seljačke sloge« i razne grupe Narodne omladine, ali su svi radili bez stručnog rukovodstva. Njihove priredbe nisu bile kvalitetne i djelovanje im nije bilo konstantno. Ivankovo s mnogo đaka, službenika i prilično radnika, te sposobnih i zainteresiranih mladih zemljoradnika, težilo je za kvalitetnijim priredbama, za osnivanjem jedne organizacije, jedne ustanove, koja bi stalno djelovala na kulturnom polju, dajući priredbe redovno i na umjetničkoj visini. Zato i dolazi do osnivanja Amaterskog kazališta.

Inicijativu za osnivanje kazališta dali su drugovi: Josip Mataković,

apsolvent scenografije AKU, Saša Filipović, službenik u Ivankovu i bivši član Gradskog kazališta Vinkovci i Grša Mataković, apsolvent prava. Oni su uvidjeli potrebu postojanja ustanove ovakove vrste. A svi su potrebni uslovi već postojali. Spomenuti drugovi osnivaju Inicijativni odbor od 7 članova, u koji su ušli: Josip Mataković, Saša Filipović, Grša Mataković, ing. Josip Sudar, Janko Sinković — sekretar SKH, Ljuba Debrić — učiteljica i Josip Štec, stolar. Inicijativni odbor sazvaio je sastanak svih ljubitelja dramske umjetnosti za dan 1. II. 55.

Referate o potrebi osnivanja kazališta, o njegovom radu i zadacima podnijeli su Saša Filipović i Grša Mataković. Nakon toga izabrano je Kazališno vijeće kao najviši organ Amaterskoga kazališta — u koje je ušlo 17 đaka, službenika, radnika i zemljoradnika. Izabran je predsjednik ing. Josip Sudar, podpredsjednik Janko Sinković, tajnik Grša Mataković i blagajnica Marija Kockarević. Kazališno vijeće izabralo je između sebe Umjetnički savjet od pet članova, u koji su ušli predsjednik, tajnik, redatelj, scenograf i lektor. Zadatak je Umjetničkog savjeta, da vodi, odnosno predlaže vijeću sve poslove, koji se tiču umjetničke strane djelovanja kazališta, kao na pr. da bira i predlaže vijeću repertoar, da kontrolira rad redatelja, scenografa itd. Kazališno vijeće kao najviši organ vodi opću politiku djelovanja A. K.-a, potvrđuje ili odbija prijedloge i zaključke Savjeta, vodi financijsku politiku itd. Ono je od osnutka do danas održalo 9 veoma plodnih i uspješnih sjednica i više konferencija s članovima-glumcima.

Svečano otvorenje kazališta održano je 19. II. 1955., i to s premijer-

rom »Dugonje, Trbonje i Vidonje« od M. Sirole, koji se komad pripremao još u siječnju nakon prvog dogovora o osnivanju kazališta. Pred prepunom dvoranom uzvanika započeo je svečani dio pozdravnim govorom podpredsjednika Janka Sinkovića. Nakon toga izvedena je premijera »Dugonje, Trbonje i Vidonje«.

Poslije predstave Vijeće je priredilo svečani prijem za uzvanike i članove. U brojnim zdravicama, izrečenim na prijemu, govornici su istakli, da su sa svime što su vidjeli, veoma impresionirani. Bili su zavidljeni uređenom i ukusno dekoriranom dvoranom, modernom inscenacijom, veoma lijepim kazališnim zatorom, dobrom i solidnom glumom najmlađih članova kazališta. Još više su se začudili, kad su im domaćini objasnili, da je sve napravljeno za 19 dana (osim proba s pionirima) i da se počelo bez ikakvih financijskih sredstava, s radovima na dobrovoljnoj bazi. Kasnije su pomoć dali neka vinkovačka poduzeća i NO Općine Ivankovo.

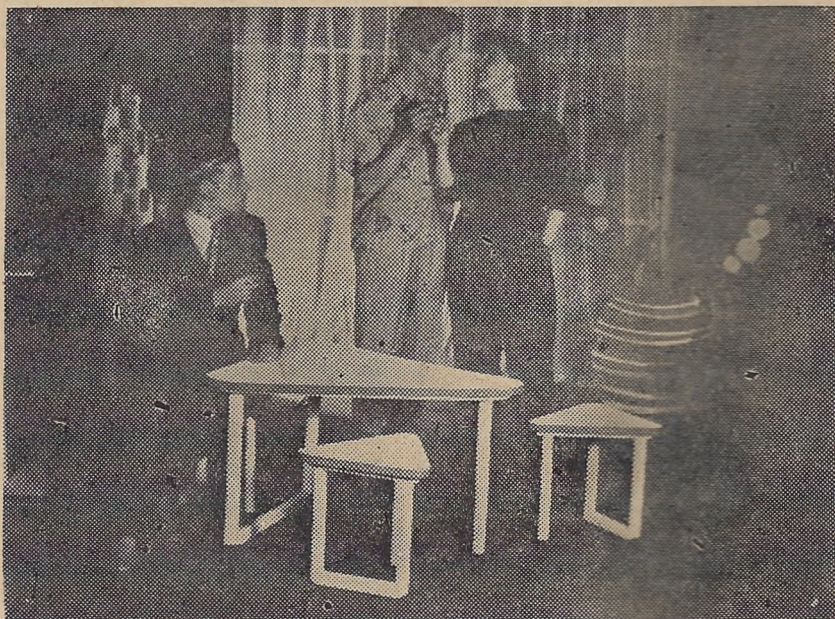
Amatersko kazalište davalo je do sada ova djela: »Dugonja, Trbonja i Vidonja« 10 puta, od toga 6 puta na

gostovanjima; »Gluhi zet« i »U nedjelju se registriramo« 6 puta, od toga 4 puta na gostovanjima; »Zašto da se (ne) ženimo« 9 puta, od toga 5 puta na gostovanjima; »Ivica i Marica« 3 puta; »Dvije kristalne čaše« (premijera 27. VII. 1955.).

Sezonu 1955./56. otvorit će s dramom »Osveća« od M. Sirole, a režiju će voditi mladi i talentirani željeznički radnik Franjo Petričić.

Rad ovog prvog seljačkog kazališta započeo je bez ikakvih materijalnih sredstava, pa je razumljivo, što je došlo do zaduženja na sve strane, ali su na vrijeme priskočile u pomoć razne ustanove u Ivankovu i Vinkovcima, tako da su dugovi uglavnom već otplaćeni. Predstave se daju u adaptiranoj dvorišnoj dvorani jedne privatne zgrade, u koju može stati 140 gledalaca. Pored pozornice nalazi se jedna soba, koja služi za garderobu, a u sklopu kazališta nalazi se i Pionirska sekcija, koja je izvela »Dugonju, Trbonju i Vidonju« i »Ivicu i Maricu«.

Kazalište se probija i unatoč maloj dotaciji Općinskog N. O-a u visini od 20.000 dinara. Poduzeće »Dilj« iz Vinkovaca dalo je 10.000,

Schubertova komedija »Zašto da se (ne) ženimo«

»Trbonja, Vidonja i Dugonja« od Sirole

Lovačko društvo u Ivankovu 5.000, poduzeće »Iskra« u Vinkovcima štampalo je badava plakate, a u pomoć su pritekli Mlinsko i eglarsko poduzeće iz Vinkovaca.

Rad je strogo amaterski, jer drugačije sve to ne bi bilo moguće, pošto je ono i u samom mjestu naišlo na zlobne protivnike, koji su kazalištu proricali skorou propast. Međutim se kazalište održalo i dosada dalo 30 predstava. Jedna planirana premijera: komedija »3:1« od P. Petrovića morala se odgoditi zbog bolesti jedne od učesnica.

Članovi kazališta ističu s ponosom, da u Ivankovu još nikada nije bilo priredbi na tako visokom nivou kao sada, jer je dobra i gluma i oprema. Smetnju predstavlja mala pozornica, ali će se taj nedostatak ukloniti kada bude završena dvorana novog Zadružnog doma, što će uslijediti god. 1956.

Kazalištu mnogo pomaže Amatersko kazalište u Vinkovcima, koje mu daje punu moralnu podršku, osim što posuđuje gotovo redovno kostime i rekvizite.

AMATERSKO KAZALIŠTE IVANKOVO

ZAŠTO DA SE (NE) ŽENIMO?

(Warum nicht heiraten, meine Herren?)

Komedija u tri čina. — Napisao: Hans Schubert. — Preveo: Vid Fijan.

Redatelj: Saša Filipović. Scenograf Josip Mataković (kao gost).

L I C A :

Helena	, , ,	Sekica Kockarević
Richard	, , ,	Saša Filipović
Paul	, , ,	Slavko Čošić
Robert	, , ,	Rudolf Gilinger
Ana	, , ,	Dušica Vukić

Radnja se odigrava poslijeraćnih godina u Beču.

Amatersko kazalište u Našicama

Amatersko kazalište u Našicama počelo je svojim radom god. 1954., premda su kazališne tradicije ovoga grada već prilično stare, a potiču od povremenih sredstava, koje je prije rata priređivalo H. P. D. »Lisinski«. Ono je nakon oslobođenja nastavilo radom kao K. U. D. »Vatroslav Lisinski«. Tada su davane uglavnom operete i dramska djela, kao Nušićeva »Protekcija« i Gogoljeva »Ženidba«. Nakon Oslobođenja dramska sekcija K. U. D. »Vatroslav Lisinski« nastavila je radom, koji je bio plodan, naročito u razdoblju od 1945. do 1947. I nakon toga davaju se po dvije cjelovečernje predstave, te nekoliko jednočinki uz folklorni raspored kroz godinu.

Od 1951. god. interes za kazališnu umjetnost postaje sve veći, i na inicijativu rukovodstva dramske sekcije aktivno se angažira nekoliko nastavnika i učitelja Osmogodišnje škole, koji u zajednici sa postojećim članstvom ozbiljnije pristupaju radu. Izboru komada i režiji pridaje se naročita pažnja; kvalitet predstava postaje bolji, a interes publike sve veći.

U većim kotarskim centrima u to vrijeme osnivaju se amaterska kazališta, koja povremeno gostuju u Našicama i daju podstreka postojećoj dramskoj sekciji K. U. D. »Lisinski«, da još intenzivnije djeluje.

Sada se već daju do četiri samostalne predstave godišnje, što je već dovoljno i za jedno manje amatersko kazalište. NOG Našica daje veća novčana sredstva i omogućava da se angažira režiser iz osječkog kazali-

šta za uvježbavanje kazališnog djela.

Nakon prve izvedbe »Drage Ruth« u režiji Emila Karaseka, koja predstava je potpuno uspjela, pristupa se 11. IV. 1954. god. osnivanju amaterskog kazališta u Našicama, jer su uvjeti za njegovo postojanje potpuno sazreli. Od toga vremena pa nadalje radi se sistematski sa stalnim članovima uz stručnu režiju i kvalitet predstava postaje sve bolji.

Do danas su izvedena ova djela: »Draga Ruth« u režiji E. Karaseka, »Zajednički stan« u režiji H. Tomašića, »Čestitam« u režiji E. Karaseka, »Zaboravljeni« u režiji Z. Markovića, »Trojica« u režiji Z. Markovića, »Hvalisavi vojnici« u režiji Z. Markovića i »Matura« u režiji H. Tomašića.

Kazalište je gotovo sa svim navedenim djelima gostovalo u D. Miholjcu, Orahovici, Podr. Slatini, Feričancima, Podgoraču i Budimcima. Kazalište u 1954. god. nije sudjelovalo na smotri Amaterskih kazališta Hrvatske, jer je bilo tek osnovano, a u 1955. god. ušlo je među 12 najboljih amaterskih kazališta u Hrvatskoj s izvedbom drame »Zaboravljeni« od Pere Budaka.

Kazalište je smješteno u zajedničkoj zgradi s kinom, koji se također nalazi pod upravom kazališta. Za kazališne i kimo-predstave upotrebljava se zajednička dvorana, ali u radu ne dolazi do kolizije. God. 1954. započelo se s gradnjom nove pozornice i potrebnih nusprostorija, što će sve biti dovršeno još u ovoj — 1955. godini, te omogućiti izvođenje značajnijih djela.

AMATERSKO KAZALIŠTE NAŠICE

Z A B O R A V L J E N I

Drama u 3 čina. — Napisao: Pero Budak.

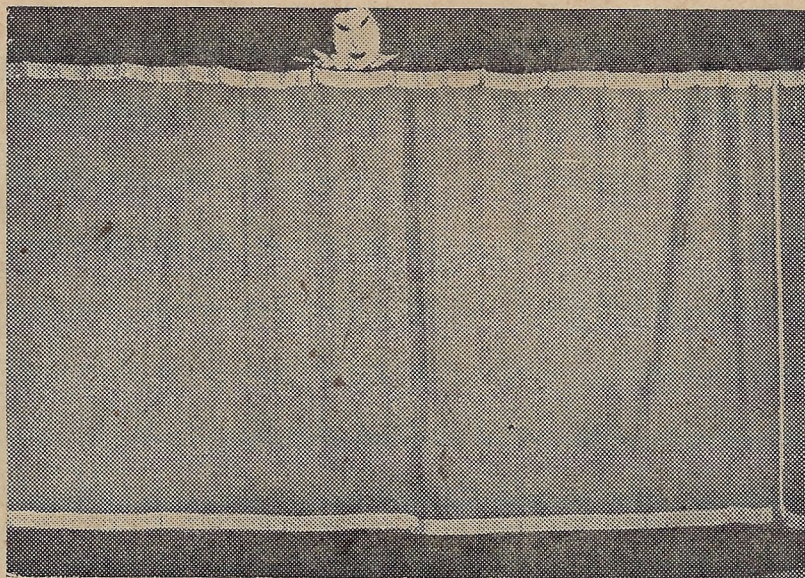
Redatelj: Zvonimir Marković.

Scenograf: Zvonimir Brdarić.

L I C A :

Erich	Miroslav Skokić
Fritz	Zvonimir Brdarić
Max	Andrija Vukmir
Peter	Đuro Turković
Hans	Kruno Lončar
Kurt	Krišković Danilo
Liječnik	Vida Petar
	Tomljanović V.
	Vincer Z.
Vojnici i radnici	Pavlović N.
	Stanković G.
	Zeman D.

Događa se negdje u Poljskoj od 1944.—48. Sva tri čina u podzemnom prehrambenom opskrbnom skladištu za bazu Ch-5 Wehrmachta.

Zastor Amaterskog kazališta u Ivankovu

Radničko amatersko kazalište u Osijeku

Radnički kazališni amaterizam u Osijeku ima svoju davnú tradiciju, koja potiče još iz god. 1900., kada je u Osijeku počela djelovati Slobodna radnička pozornica, čije uspješno djelovanje sa cjelogodišnjim repertoarom, koji se naizmjenice izvodio u Gornjem i Donjem gradu, siže sve do kraja I. svjetskog rata. Nakon rata osječki radnici u raznim oblicima pokreću nanovo amatersku kazališnu djelatnost. God. 1926. djeluju kazališne sekcije u okviru radničkih pjevačkih društava — »Sloboda« u Gornjem i »Jednakost« u Donjem gradu, u čijem se radu naročito ističe Mato Dilberović. Kad je policija zabranila ta društva, rad se prenosi u sportsko društvo »Olimpija«.

Življi kazališni rad nastaje god. 1935. nakon pada Jeftićevog diktatorskog režima, kada se u Ujedinjenim radničkim sindikatima pod vodstvom dra Lavoslava Krausa osniva kulturno-prosvjetna sekcija. U dvorani Narodnog kazališta tada se izvođe Louis Martinovi »Rudari« (s kojima radnici-amateri gostuju i izvan Osijeka), Čankarev »Sluga Jernej«, te Nušićevo »Sumnjivo lice«. Dolaskom na vlast izdajničkog režima Cvetković—Maček radnički sindikati su zabranjeni, pa je ovaj rad posve obustavljen.

Nakon Oslobođenja radnici polaze utrtim stazama, pa izdašnom pomoći Narodnih vlasti i poduzeća osnivaju svoje novo kazalište pod naslovom Radničko amatersko kazalište,

»Teški put staroga Mihala« od J. Gregorina

»Bez miraza«
od Ostrovskog

koje dobiva novu dvoranu i sve mogućnosti za rad u bivšem Sindikalnom domu u Donjem gradu. Ovo je kazalište osnovano 11. siječnja 1953. Postavilo je sebi zadatak, da doličnim repertoarom i umjetničkim kvalitetama osječkim radnicima pruži uvid u dramsku književnost i tako ih podigne na viši kulturni nivo.

Premda to uslijed tehničkih poteškoća nije odmah uspelo, jer još nisu sazrele sve mogućnosti, — već pri kraju svoje prve sezone, pred ljeto 1954., ovo je kazalište s Pavičićevom »Obljetnicom« (u režiji Hinka Tomašića) dalo svoju prvu zrelu predstavu, koja je ostvarila mogućnosti za još pretenciozniji repertoar u narednoj sezoni 1954./55.

»Mrtvi ne plaćaju porez« od N. Manzarija

Predviđanja su se ispunila, i ovo je amatersko kazalište moglo poći još korak naprijed u umjetničkom i u čisto amaterskom pravcu, jer su se pri kraju sezone pojavili i prvi redatelji-amateri kao predznak, na će se i u tom pogledu nastaviti. Sezona 1955./56. odlikovat će se amaterskim (besplatnim) radom i u pogledu režije.

U svojoj drugoj sezoni Radničko amatersko kazalište davalo je ova djela: »Mrtvi ne plaćaju porez« od Manzarija, »Ožalošćenu porodicu« od Nušića, »Gornjovarošku čast« od I. Floda, »Teški put staroga Mihala« od J. Gregorina, »Zašto da se (ne) ženimo« od Schuberta i »Bez mira-za« od Ostrovskog, te dječje igroke-ze »Crvenkapicu«, »Čarobnu frulicu« i »Postolar i vrag«. Ukupno 72 pred-stave sa 15.812 gledalaca. Tome tre-ba pribrojati 466 pokusa, koje su članovi obavili uz redovni rad u po-duzećima.

Veliku pomoć u radu kazališta dali su redatelji Narodnog kazališta Hinko Tomašić, Braniko Mešeg i Ivan Marton, dok su kao amateri-redatelji radili Luka Aparac, Ivan Zrинуšić i Ivan Balog (dječji igro-kazi).

Osnivanjem nove gradske općine za Donji grad ovo kazalište dobiva naročiti položaj, pa će kao takovo morati dati još više u pogledu umje-ničkog kvaliteta.

Gore:
»Snjeguljica«

Dolje:
»Gornjovaroška
čast« od I. Floda

»Zašto da se (ne) ženimo« od H. Schuberta

RADNIČKO AMATERSKO KAZALIŠTE OSIJEK, DONJI GRAD

BEZ MIRAZA

Drama u 4 čina. — Napisao A. N. Ostrovski

Redatelj: **Luka Aparac**

Scenograf: **Zarko Moaćanin**

L I C A :

Harita Ignjatijeva Ogudalova	Slavica Radonić
Larisa Dimitrijeva	Mira Doktor
Mokije Parmjonović Knurov	Oto Svetlošak
Vasilije Danilović Voževatov	Izidor Šumanovac
Sergej Sergejević Paratov	Josip Čižmešija
Julije Kapitonović Karandišev	Ivan Radonić ml.
Jefrosinija Patanova	Mira Wilhelm
Robinzon	Ivica Keler
Gavrilo	Josip Živković
Ivan	Gustav Marton
Ilija	Bela Stipanić

Radnja se događa u gradu Brahimovu na Volgi.

Predstavom rukovodi: **Ivan Hideg**. — Tehničko vodstvo: **Pavle Ćasar**.

— Šaptalac: **Marija Cvingl**. — Maska: **Đuro Gajdoš**. — Rasvjeta: **Mirko Radulović**.

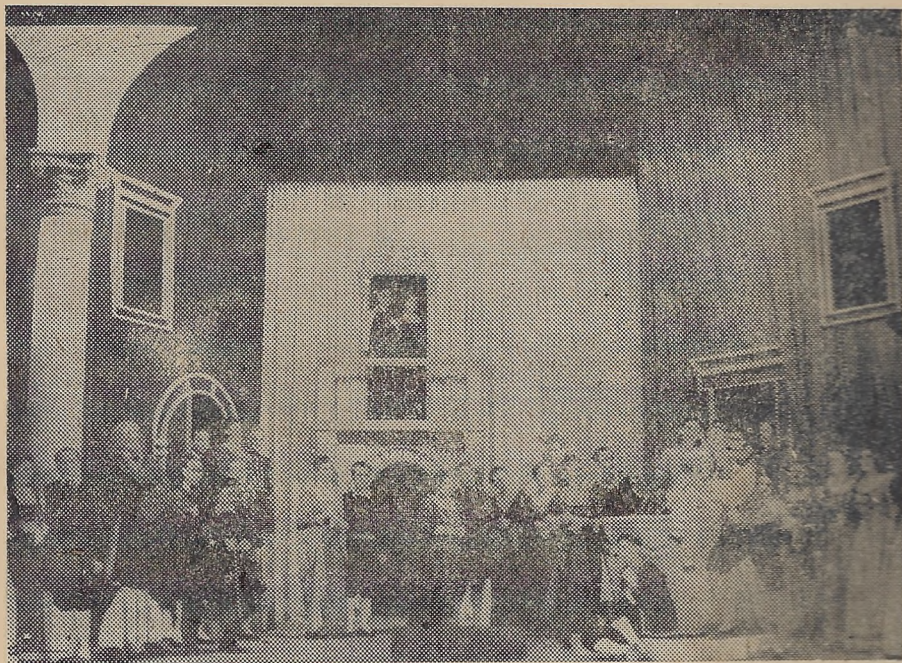
Narodno kazalište u Osijeku

Narodno kazalište u Osijeku, koje uskoro očekuje svoju pedeset-godišnjicu, osnovano je u teškoj borbi protiv stranog utjecaja u Osijeku, u danima, kada je Osijekom dominirao strani jezik i kada su gostovanja njemačkih kazališta kroz cijele sezone bila obična i normalna pojava.

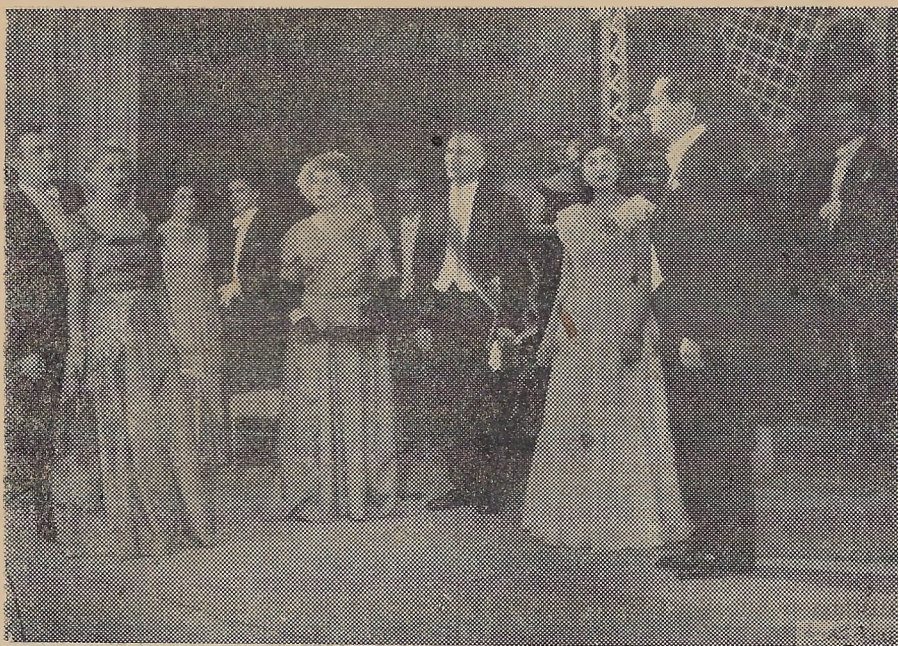
Bilo je to godine 1907., kada je jedna grupa rodoljuba, predvođena knjižarom Radoslavom Bačićem, poduzela da se protiv stranog presizanja u Osijeku i Slavoniji bori narodnom riječi preko rampe jednog zaista narodnog kazališta. U toj grupi malazili su se: Dr. Ante Pintero-

vić, Dr. Dragutin Najman, Dr. Vladimir Kovačević, Josipa Glembay, Stevo Kovjanić, Dr. Franjo Gottschalk, Dr. Vladimir Aleksander, Dr. Dušan Vranešević, Dr. Josip Horn, ing. Vladimir Šaj, Dr. Makso Kajzer, Hugo Kolar i mnogi drugi rodoljubi, koji su niz godina sve do svršetka I. svjetskog rata sačinjavali Kazališni odbor, koji se na dobrovoljnoj bazi brinuo oko osječke Thalijske.

Osječko kazalište u danima svoga osnutka okuplja odmah tada najjače kazališne radnike Hrvatske. Prvi intendant je Dr. Nikola Andrić, redatelj poznati Hadži-Dinić, a među glumcima se nalaze Mihajlo Marko-

»Ljubovnici« opera od Drag. Savina

Kalmanova opereta »Sylvia«

vić, Josip Papić, Aca Gavrilović, Josip Pavić, Desa Makušinska, Žanka Stokić, Katica Rucović, Leposava Jovanović i drugi. Tokom idućih sezona preko dasaka osječkog kazališta prelaze književnici i umjetnici, koji uživaju najveći autoritet: Srđan Tucić, Nikola Fallar, Đuro Prejac, Andrija Milčinović, Pavel Golija, Lav Mirski, Mirko Polić, Joza Ivakić, Dragoljub Gošić, Dragutin Vuković, Đuka Trbuhović, Dušan Mitrović, Stanislav Jastrzebski, Zora Vuksan-Barlović, A. V. Bek, Margita i Ivo Rakarić, Greta Kraus, Tomislav Tanhofer, Janko Rakuša, Emil Kutijaro, Ivo Badalić, Ranko Mladenović, Đoka Petrović i t. d.

Prva predstava novog osječkog Hrvatskog narodnog kazališta davana je u Varaždinu 1907., jer dvorana u Osijeku još nije bila spremna da primi glumačku družinu. Svečano otvorenje prve sezone 1907/8. bilo je u Osijeku 7. prosinca 1907. Na svečanoj predstavi davala se uvertira Gundulićevoj »Dubravci«, »Slava preporoditeljima« od Milana Ogrizovića i prvi čin Smetanine opere »Prodana nevjesta«. Svečana pred-

stava pretvorila se u rodoljubivu manifestaciju, koja je započela trijumfalnim dočekom glumaca na željezničkoj stanici po povratku iz Kanlovca, kamo su pošli na kraće gostovanje iz Varaždina.

Inicijatori za osnivanje »Hrvatskog kazališnog društva« mogli su biti zadovoljni. Predstave su bile na doličnoj umjetničkoj visini, a nedugo zatim osječko kazalište postaje rasadnik mnogih glumačkih generacija za cijelu našu zemlju. Osim toga kazalište je svojim čestim i dugim gostovanjima prokrstarilo cijelu Hrvatsku od Osijeka do Dubrovnika, cijelu Bosnu i Hercegovinu, Dalmaciju, pa se obrelo na Rijeci, u Sušaku, Opatiji, Karlovcu i u Istri, šireći svagdje u ono vrijeme tako traženu narodnu riječ, a s njom i narodni duh.

Takav rad kazalište provodi sve do kraja I. svjetskog rata, za vrijeme kojega su u Osijeku s jugoslavenskim zastavama dočekuje pjesnik Ivo Vojnović. Međutim, nakon stvaranja nove države Kazališno društvo se razilazi, a na njegovo mjesto stupa rodoljubivi privrednik

Stevo Kovjanić, koji o svom trošku preuređuje kazališnu zgradu, uvodi električnu rasvjetu, obogaćuje fundus dekoracija, garderobe i rekvizita. Glumački kadar pomlađen je najboljim silama, koje su se tada mogle naći.

U sezoni 1920/21. kazalište prelazi u državne ruke. U tom razdoblju, kada kazalište počinje primati stalnu subvenciju, stvari na prvi momenat izgledaju odlično, ali samo za čas... jer već 1925. god. počinje zakidanje te subvencije, postepeno smanjenje, dok na kraju od nje ne ostaje gotovo ništa. Kazalište mora posve ukiniti svoju glazbenu gramu. Rad opere prestaje, a opereta se silom prilika odvaja i postaje Beogradska opereta. Dramski ansambl teško životari, jer počam od god. 1927. mora gostovati po cijeloj tadašnjoj Savskoj, Primorskoj i Dunavskoj banovini. On se u zajednici s isto tako napola likvidiranim kazalištima u Subotici i Novom Sadu probija kroz godine od mjesta do mjesta i daje svoje predstave u Subotici, Novom Sadu, Osijeku, Senti, Velikom Bečkereku (Zrenjanin), Va-

raždinu, Mostaru, Splitu, Šibeniku, Sušaku, Karlovcu, Somboru. U to vrijeme vlasnik kazališne zgrade vrši i deložaciju kazališta, sve dok Ministarstvo prosvjete nije podmirilo dužnu stanarinu.

Međutim god. 1934. pod upravom Ranka Mladenovića, književnika i bivšeg generalnog sekretara Narodnog pozorišta u Beogradu, dolazi do renoviranja zgrade, i kazalište se vraća u svoju postojbinu.

Za ere dra R. Mladenovića kazalište daje u dvorištu starog grada Zrinskih u Čakovcu velik kazališni festival, na kojem izvodi »Rastanak Zrinskih s domovinom« u dramatizaciji Ace Gavrilovića. Iste se godine slavi 450-godišnjica prve drame, napisane našim narodnim jezikom, — »Robinje« od Hanibala Lucića. God. 1936. daje se Hofmannsthalov »Čovjek« pred crkvom u osječkoj Tvrđi u režiji Slavka Leitnera. Sve do neposredno pred rat činilo se da Osijek ponovo zadobiva staru slavu, koju je izgubio financijskom krizom 1925.—1927. No uto dolazi II. svjetski rat, u kojem kazalište služi uglavnom ciljevima, protivnim NOB-i.

Balet »Davo u selu« od Lhotke

»Sablast u dolini sv. Florijana« od I. Cankara

Međutim jedan dio članova s Đokom Petrovićem, predvođen Emilom Kutijarom, Đokicom Milakovićem, Stjepanom Dobrićem, Hajncom i drugima polazi na oslobođeni teritorij, gdje djeluje u sklopu raznih kazališnih družina, koje su odgajale mladi i poletni glumački kadar, koji danas radi razasut po svim kazalištima Slavonije, pa i cijele naše domovine.

Nakon oslobođenja, već od godine 1945. Narodno kazalište nastoji da svojim radom postigne što veći umjetnički kvalitet i da u vezi s tim što dublje prodre u široke trudbeničke mase. U tom pogledu učinjeni su mnogi pokušaji — sad s većim, sad s manjim uspjehom. Naravno, prvih godina išlo se masovno na gostovanja diljem cijele Slavonije, jer današnjih amaterskih kazališta još nije bilo, a narod je zaslugom partizanskih kazališnih družina naučio gledati kazališne predstave. Umjetnički kvalitet neprestano se popravlja, pa Narodno kazalište godine 1950. osvaja u Zagrebu prvu nagradu između svih kazališta NR Hrvatske dramom Bratka Krefta

»Celjski grofovi« u režiji Hinka Tomašića.

Stalni naponi za privlačenje najširih trudbeničkih masa u kazalište doživljavaju svoj puni uspjeh u sezoni 1954/55., kada se uvodi kolektivni abonoman za pojedina poduzeća, čime su obuhvaćene tisuće trudbenika, kojima je kazalište prije bilo nepoznanica.

Osim toga Narodno kazalište pruža stalnu i sistematsku pomoć nižu amaterskih kazališta, koja su nikla dijelom u NOB-i, a dijelom kao rezultat rada za proširenje kulture među najšire mase. Pomoć se ukazuje režijom, posudbom kostima i rekvizita, savjetima i t. d., tako da se osječko kazalište našlo u centru cjelokupnog kazališnog života Slavonije.

U cilju što efikasnijeg približavanja kazališta širokoj publici, Narodno kazalište u Osijeku je prvo, koje iznosi svoje probleme na javnu diskusiju, pa su u toku protekle godine održane tri takove diskusije, koje su razmatrale repertoar i neke unutarnje probleme. Samoupravljanje putem Kazališnog vijeća i raznih

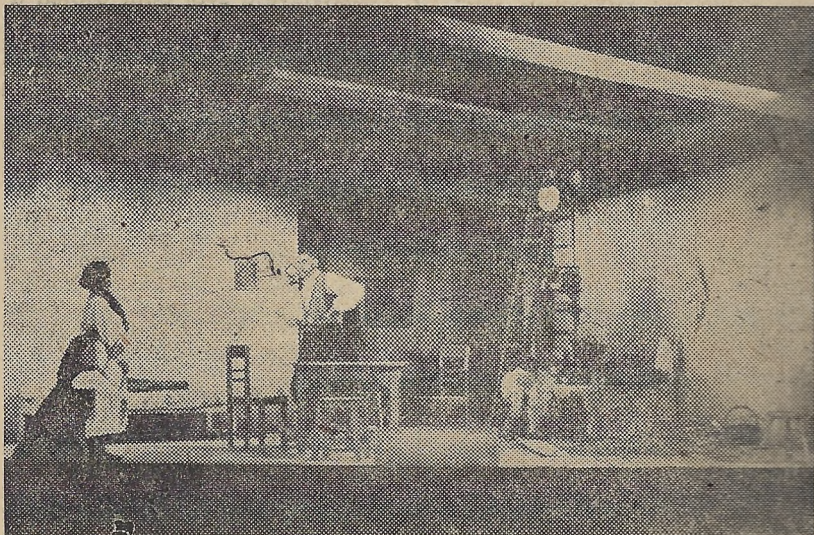
savjeta uvodi svo članstvo u upravljanje kazalištem, što mu omogućuje da razvija najdemokratskiju formu upravljanja. A to će se odraziti i na umjetničkom nivou predstava.

Iako je broj umjetničkog osoblja osječkog kazališta u poredbi sa sličnim kazalištima na Rijeci i u Splitu veoma ograničen, tako da dolazi u pitanje izvedba kazališnih djela sa više lica, a naročito opera, ipak je broj izvedenih predstava od 1945. do danas impozantan, zahvaljujući zalaganju cijelog kolektiva: 162 premijere, 2300 predstava sa preko 900.000 gledalaca! A do god. 1945. kazalište je izvelo: 773 premijere, od čega 51 opera, 634 drame i 88 opereta u ukupno 9.224 predstave.

To je rad, koji je teško procijeniti, ali on ukazuje na zdušno zalaganje, koje će naći odjeka i na pedesetogodišnjici, koja će se proslaviti god. 1957.

»Burom šibani« od Z. Matetića

»Vučina« od M. Ogrizovića

Amatersko kazalište u Podravskoj Slatini

Razvoj cjelokupne privrede na području kotara Podravska Slatina uvjetovao je i kulturni razvitak. Od Oslobođenja su se u svim mjestima kotara Podravska Slatina provodili raznovrsni oblici kulturno-prosvjetnog rada, i to prema specifičnostima pojedinog mjesta. Razvojem i sadržajnijim radom kulturno-prosvjetnih društava ukazala se potreba osnivanja amaterskog kazališta. Prava je svrha amaterskog kazališta, da svojom aktivnošću, koja najneposrednije djeluje na ljudske osjećaje, pomaže u kulturnom uzdizanju našega naroda, u oplemenjivanju njegova duha i razvijanju njegove socijalne svijesti.

»Dundo Maroje« od M. Držića

Još 1948. godine počeo se u Podravskoj Slatini graditi zadružni dom, koji bi služio za kulturno-prosvjetni život mjesta. U zgradu su trebala biti smještena sva društva i ustanove, koje rade na kulturno-prosvjetnom polju i s masovnim organizacijama. Razvojem društvenog života mjesta pomalo je sama zgrada počela mijenjati svoj izgled, kako izvana, tako i iznutra. Morali su se mijenjati prvobitni nacrti i prilagođivati ih svrsi, kojoj će služiti zgrada, dok ona konačno nije uređena i završena za rad amaterskog kazališta i kulturno-umjetničkog društva.

Savjet za prosvjetu i kulturu Narodnog odbora kotara (rukovodeći se idejom pravilnog razvoja društvenog preobražaja naše zemlje, a uzimajući u obzir kulturno-prosvjetne prilike u samom kotaru Podravska Slatina) stavio je u svoj plan rada za 1954. godinu osnivanje Amaterskog kazališta. Pri provođenju plana rada Savjet je naišao na razumijevanje kotarskog rukovodstva, obih Vijeća kotara i ostalih faktora — za osnivanje kulturne ustanove — Amaterskog kazališta. Pravilno ocjenjujući potrebu osnivanja jedne takove ustanove, rukovodstvo kotara osiguralo je potrebna materijalna sredstva za dovršenje i uređenje zgrade.

Pitanje kadra za rad kazališta nije stvaralo nikakvih poteškoća, jer je dramska sekcija već postojećeg kulturno-umjetničkog društva cjelokupna prešla u amatersko kazalište, osvježena sa članovima iz redova građanstva, koji imaju smisla i ljubavi za taj rad. Kolektiv Amaterskog kazališta sada broji trideset članova, koji su po svom socijalnom sastavu iz redova radnika, zanatlija i službenika.

Svečanom akademijom u čast Dana Republike 28. XI. 1954. god. otvorena je zgrada Amaterskog kazališta u Podr. Slatini. Dan kasnije, 29. XI. 1954. izvedena je premijera, a 30. XI. repriza »Dunda Maroja«.

Nova dvorana kazališta, koja ima 503 sjedišta, bila je na obje večeri ispunjena do posljednjeg mjesta. Predstavom »Dundo Maroje« članstvo Amaterskog kazališta otvorilo je svoju prvu sezonu. Nakon ove premijere izvedeni su još: »Mrtvi ne plaćaju porez«, »Dva tuceta crvenih ruža«, »Iz mraka« i »Zlatarevo zlato«, a u zajednici sa Domom JNA u Podr. Slatini izvedena je u čast deset-godišnjice oslobođenja Božićeva jednočinka »Devet gomolja«.

Osim premijernih i repriznih predstava u Podr. Slatini kazalište je u svojoj prvoj sezoni gostovalo u nekim mjestima kotara, a izvan kotara u Vinkovcima, Našicama, Vukovaru, Zdencima, Slav. Orahovici, Čačincima i Moslavini.

Ukupno je u protekloj sezoni Amatersko kazalište imalo 39 predstava sa 11.225 posjetilaca. Pored svojih predstava kazalište je pozivalo na gostovanje u Podr. Slatinu i druga amaterska i profesionalna

kazališta. Tako su u Podr. Slatini gostovala amaterska kazališta iz Virovitice, Našica i Osijeka, te profesionalna kazališta iz Osijeka i Zagreba.

Ako uzmemo u obzir da je to bila prva sezona Amaterskog kazališta u Podr. Slatini, onda možemo biti prilično zadovoljni s tim radom kroz proteklih deset mjeseci.

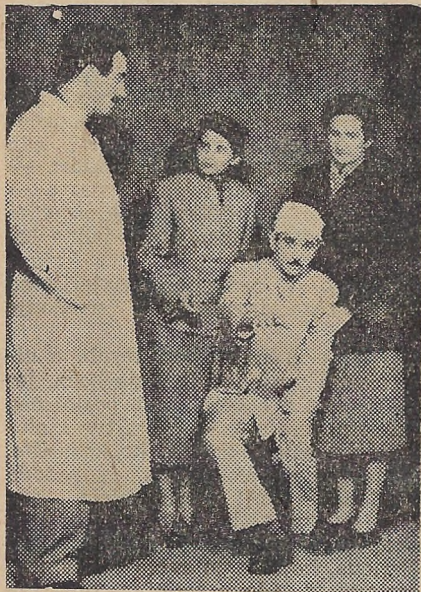
Što se pak tiče samog članstva, može se s punim pravom reći, da se ono vrlo mnogo angažiralo u radu svog kazališta. Održano je oko 210 pokusa, nekoliko predavanja iz područja kazališne umjetnosti, a osim toga jedan dio opreme za predstavu izrađen je dobrovoljnim radom članstva. Članovi Amaterskog kazališta u Podravskoj Slatini dali su u svom radu preko 3.700 dobrovoljnih sati.

Potpuno je razumljivo, što je u ovoj prvoj sezoni bilo dosta nedostataka i teškoća u radu, ali jedno je osnovno — da su amateri s mnogo volje i ljubavi prilazili rješavanju svih zadataka, koji su se pred njih postavljali. Mnogi od njih staju po 2 do 3 kilometra daleko, ali ih to nije smetalo, da redovito dolaze na probe.

U travnju ove godine izvršena je fuzija kazališta sa mjesnim kinom i razglasnom stanicom, s obzirom na teškoće rada u vezi s pomanjkanjem financijskih sredstava u kazalištu, a i dotrajalošću dvorane, u kojoj je do tada radio kinematograf. I pored prilično oskudnih materijalnih sredstava nova se ustanova zalaže, da rad ubuduće bude što je moguće bolji.

U svom planu rada za sezonu 1955/56. kazalište je predvidjelo 6 premijera i veći broj gostovanja na području kotara i u drugim mjestima. Proširit će se i učvrstiti suradnja i izmjena gostovanja s drugim amaterskim kazalištima u Slavoniji.

Zahvaljujući Narodnoj vlasti, ustanovama i organizacijama u Podravskoj Slatini bilo je moguće, da njihovom pomoću kazalište postigne prilične rezultate u radu, pa ako i u novoj sezoni bude imalo tu pomoć i podršku, moći će se očekivati još bolji i kvalitetniji rezultati. Svojim daljim požrtvovnim radom članstvo će dati svoj doprinos općoj izgradnji socijalističke kulture.

»Iz mraka« od M. Feldmana

AMATERSKO KAZALIŠTE PODRAVSKA SLATINA

DUNDO MAROJE

Komedija u tri čina. — Napisao: Marin Držić.

Redatelj: **Leo Srdoč.**

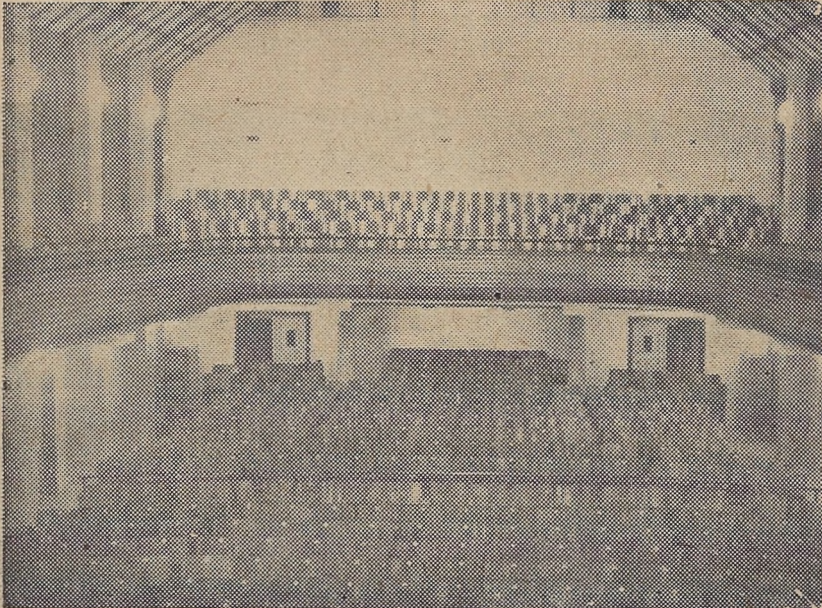
Scenograf: **Zivko Kunkera.**

L I C A :

Dundo Maroje, dubrovački trgovac	Milenko Marković
Maro, njegov sin	Ivo Beneš
Ugo Tedeško, njemački plemić	Duško Prodanović
Bokčilo, sluga Dunda Maroja	Andrija Vukšić
Popiva, sluga Mara Maroja	Dragutin Koči
Pomet, sluga Uga Tedeška	Leo Srdoč
Ondardo de Augusta	Mile Drezgić
Niko	Jozo Đurđević
Vlaho	Ilija Dragaš
Kapitan straže	Pero Vilenica
I. stražar	Drago Turk
II. stražar	Zdravko Marinković
Laura, rimska kurtizana	Greta Cukor
Petrunjela, njena služavka	Jovanka Beneš
Pere. Marova vjerenica	Radojka Kavgić
Baba, njena pratilica	Stojanka Vilenica

Događa se u Rimu u XVI. stoljeću.

Muzička obrada: Vlado Madecki. — Inspicijent: Dragica Srdoč. — Tehničko vodstvo: Dragutin Koči. — Kostimi: Olga Sokolić. — Šaptalac: Marija Sabo.

Unutrašnjost kazališne zgrade u Podr. Slatini

Amatersko radničko kazalište u Slavenskom Brodu

Kazališni život u Slavenskom Brodu vodile su prije rata s manjim ili većim časovitim uspjesima dramske družine kulturno-umjetničkih društava, jer tada u Brodu nije bilo kazališta.

Prvi pokušaji, da se u Sl. Brodu osnuje kazalište, poduzimaju se odmah nakon oslobođenja grada, ali se uslijed pomanjkanja tradicije od toga odustalo, a puna podrška dana je KUD »Jedinstvo«, koje vodi sav kazališni život u gradu.

Nakon tri godine upornog rada uz svesrdno zalaganje drugova Josipa Miškovića, Ivana Zrinušića, Josipa Bosaka i drugih, a uz obilnu pomoć tadašnjeg tajnika Narodnog odbora grada Franje Sertića, formira se god. 1948. stalno kazalište. Gradski narodni odbor preuzima izgradnju pozornice i ujedno imenuje prvu

upravu, u koju ulaze: Ivo Zrinušić, Zvonko Štefanac, Anica Beretovac i Antun Vlašić. Prvi sastanak uprave Gradskog kazališta održan je 18. prosinca 1948. Zaključuje se, da se radom započne 1. siječnja 1949. Prva predstava, Feldmanova drama »Iz mraka«, prikazana je nedugo zatim — 12. veljače 1949. — u režiji Antuna Vlašića.

Ovo je kazalište radilo do kraja sezone 1950/51., kada je uslijed financijskih poteškoća došlo do njegovog rasformiranja. Za to vrijeme ono je dalo ukupno 169 predstava pred 72.275 gledalaca.

U sezoni 1951/52. djeluje Amatersko kazalište, ali rad nije redovan, jer se pokazuju ozbiljni nedostaci u organizacionoj strukturi. Daju se u svemu tri dramske predstave pred vrlo ograničenim brojem gledalaca.

»Zajednički stan« od Dobričanina

S istim slabostima nastavljaju se sezone 1952/53. i 1953/54. — Odbori kazališta neprestano se mijenjaju, a financijski su uspjesi slabi. Publika nije zadovoljna s ovakvim povremenim predstavama, pa se broj posjetilaca sve više smanjuje.

U sezoni 1954/55. Gradsko amatersko kazalište mijenja ime u Amatersko radničko kazalište, nastojeći se time približiti najširim trudbeničkim slojevima. Nastojanjem Savjeta za prosvjetu i kulturu u kazalište ponovo dolazi kao stručni rukovodilac prvi njegov redatelj Antun Vlašić. Članstvo izabire novu upravu, koja radi s mnogo većim elanom. Angažiraju se i redatelji iz Osijeka, pa je publika zadovoljna. U ovoj sezoni daju se: »Zajednički stan« od Dobričanina, »Sveti plamen« od Maughama i »Draga Ruth« od N. Krasna.

Naročito kod ove zadnje predstave broj posjetilaca naglo se povećava. Na 17 predstava kazalište bilježi 6.403 gledaoca.

Ali ono ipak zapada u financijske poteškoće, jer NO grada nije mogao dati obećanu subvenciju od 150.000

dinara, pa dolazi do zaduženja, što dovodi do ponovnog zastoja u radu.

Kazalište je u svom djelovanju posvetilo veliku pažnju okolini Slavonskog Broda, gdje je davalo veliki broj predstava.

Veliku poteškoću u radu kazališta čini zajednička uporaba dvorane s kinom. Budući da je kino zapravo vlasnik dvorane, to kazalište nailazi koji puta na nepremostive poteškoće. Garderobe su malene. Kako kazalište nema vlastite radionice, to se u slučaju neвременa moraju u njoj izvršavati tehnički radovi stolara, pa se onda moraju prekidati probe.

Unatoč svim tim poteškoćama kazalište je u protekloj sezoni dalo 64 predstave, koje je posjetilo 24.949 gledalaca. Od navedenih predstava samo 29 se davalo u Slav. Brodu, a ostatak na području kotara i susjednih kotareva. Ako ovome pribrojimo izvedbe prethodnih kazališnih organizacija (18 premijera i 169 odigranih predstava), onda nam se ukazuje, da su u Slav. Brodu od oslobođenja do danas uvježbane 32 premijere i odigrane 233 predstave, koje su posjetila ukupno 97.224 gledaoca.

AMATERSKO RADNIČKO KAZALIŠTE SLAVONSKI BROD

ZAJEDNIČKI STAN

Komedija u tri čina. — Napisao: Dragutin Dobričanin.

Redatelj: **Antun Vlašić.**

Scenograf: **Bader Ivan.**

L I C A :

Deda Boga, penzioner	Radotović Milan
Gospa Nata, njegova kći	Miler Vesna
Dragiša, muž Natina	Bartološ Ilija
Ljubica, kći Natina i Dragišina	Brajdčić Katarina
Tetka Pola, udovica	Valenštajn Ljubica
Lula, njena bratimica	Hižak Marija
Miša, apsolvant medicine	Bader Ivan
Pepi, vječiti student	Trstenjak Vlado
I. zidar	Starčević Vlado
II. zidar	Hauskneht Stjepan
Nosač	Hlebnjak Valentin
Činovnik	Vlašić Antun

Događa se svuda, gdje je vladao stambeni problem.

Između prvog i drugog čina duža stanka.

Gradsko kazalište u Slavonskoj Požegi

Premda je sadašnje Gradsko kazalište u Slavonskoj Požegi osnovano god. 1948., kazališna djelatnost u ovom kulturnom centru mnogo je starijeg datuma. Tako je »Dobrovoljno kazališno društvo« u Požegi djelovalo od 1879. do 1890., a taj se rad također na dobrovoljnoj bazi javlja pri prvom oslobođenju. Požege po Narodno-oslobodilačkoj vojsci god. 1944. Tada grupa Narodne fronte daje u razdoblju od nekoliko tjedana Nušićevog »Analfabetu«, Čopićeve »Nove žene« i »Pljačkaše«, a neka djela, koja su se počela uvježbavati, nisu doživjela izvedbe, jer je neprijatelj ponovo upao u grad.

Tada cijela trupa odlazi na oslobođeni teritorij, gdje daje cijeli niz predstava. Po povratku u ponovo oslobođenu Požegu trupa daje uglavnom recitacije i narodne pjesme, a uvježbava Odavićev komad »Hej Slaveni«. Do izvedbe opet ne dolazi zbog ponovnog upada neprijatelja u grad, ali se rad nastavlja u selima Požeškog kotara. Dvojica članova djeluju u kazališnoj trupi VI. udarnog korpusa sve do oslobođenja.

S definitivnim oslobođenjem grada stvaraju se uvjeti za pojačani umjetnički rad. Dolazi do osnivanja Sindikalne kazališne grupe, koja radi usporedo s grupom Narodne fron-

»Svi smo mi samo ljudi«, komedija od Fadila Hadžića

»Ožalošćena
porodica«
od B. Nušića

te, koje se međutim god. 1946. fuzioniraju u Sindikalnu kazališnu grupu. Rad se nastavlja pod rukovodstvom Antuna Potočnika i Branke Šignjar. U to vrijeme na repertoaru su Čehov, Čopić, Gljebov, Klopčić, Nušić, Vuk-Martinović, Jurković, Car-Emin, Gorki, Filipović i drugi.

Redovne predstave počinju se davati god. 1947. Rad postaje ozbiljniji i kvalitetniji, a te godine dolazi i do osnutka inicijativnog odbora za osnutak stalnog kazališta. U to vrijeme (21. XI. 1947.) Sindikalna grupa nastupa na Smotri kulturno-umjetničkih društava Slavonije u Osijeku s Nušićevim »Pokojnikom« i postiže uspjeh, koji ruši sve prepreke, koje su još stajale na putu osnivanju stalnog kazališta. Ministarstvo prosvjete NRH daje pristanak za osnivanje, što Gradski N. O. prihvaća, a Gradsko kazalište svečano se otva-

ra 28. ožujka 1948. s premijerom drame Mateja Bora »Odrpanci«. Od onda uz punu podršku Narodnih vlasti Gradsko kazalište bilježi stalan uspon, premda je umjetničko osoblje veoma skromno — svega 11 lica.

Priznanja publike u tom su pogledu najmjerodavnija, i ona se očituju u broju gledalaca, koji iz godine u godinu neprestano raste, premda je dvorana ograničena (svega 300 mjesta). Tako sezona 1947./48. bilježi u svega 13 predstava 3.724 gledalaca, sezona 1948./49. — 12.090; sezona — 26.420; sezona 1951./52. — 27.783; sezona 1952./53. — 31.823; sezona 1953./54. — 34.016 i sezona 1954./55. — 40.599 gledalaca.

1954./55. — 40.599 gledalaca.

Brojna su gostovanja u okolini Požege, u Slavonskom Brodu, Novoj Gradiški, Orahovici, Đakovu i t. d.

»Hasanaginica«
od M. Ogrizovića

U toku rada od 1948. g. do danas kazalište je davalo ove predstave:

1947./48. — Matej Bor: »Odrpan-
ci«, Branislav Nušić: »Pokojnik«,
Ivan Cankar: »Kralj Betajnovce«,
Stevan Sremac: »Pop Cira i pop
Spira«, B. Nušić: »Sumnjivo lice«.

1948./49. — Feldman: »Iz mraka«,
B. Nušić: »Sumnjivo lice«, A. P. Če-
hov: »Medvjed« i »Prosudba«, Suho-
djelski: »Zelena grana« i »Budale«,
Gow-D'Usseau: »Duboko korijenje«.

1949./50. — M. Držić: »Dundo Ma-
roje«, S. Kolar: »Sedmorica u po-
drumu«, J. S. Popović: »Kir Janja«,
C. Goldoni: »Krmarica Mirandoli-
na«, M. Puceva: »Oganj i pepeo«.

1950./51. J. S. Popović: »Pokondi-
rena tikva«, Nepoznati dubrovački
autor: »Ljubovnici«, M. Kranjec:
»Put u zločin«, A. N. Ostrovski: »Bez
krivnje krivi«, B. Nušić: »Dr«, D.
Gervais: »O stanu se radi«, A. All-
iger: »Ivica i Marica«, B. Nušić:
»Svetski rat« i »Muha«, K. Trifko-
vić: »Ljubavno pismo«, B. Nušić:
»Običan čovek«.

1951./52. — Molière: »Umišljeni
bolesnik«, S. Pavičić: »Obljetnica«,
L. Fodor: »Crkveni miš«, B. Nušić:
»Protekcija«, P. Schurek: »Ulični
pjevači«, P. Budak: »Mečava«, J.
Racine: »Britanik«, A. Benedetti:

»Dva tuceta crvenih ruža«, Lj. Bo-
bić: »Porodica Blo«.

1952./53 — Nepoznati autor: »An-
dro Stitikeca«, F. Hadžić: »Dosađna
komedija«, M. Feldman: »U pozadi-
ni«, N. Manzari: »Mrtvi ne plaćaju
porez«, P. S. Petrović: »Seoska
učiteljica: P. Budak: »Klupko«,
W. S. Maugham: »Sveti pla-
men«, Z. Kolarić-Kišur: »Priča i
zbilja«, M. Begović: »Amerikanska
jahta u splitskoj luci«.

1953./54. — N. V. Gogolj: »Ženid-
ba«, Pearl Buck: »Kvej-Lan«, P. Pe-
trović: »Čvor«, M. Držić: »Tripče de
Utočće«, J. Kulundžić: »Ljudi bez
vida«, M. Maillot: »Moja beba«, L.
Lenz: »Svadbena put bez muža«, J.
B. Priestley: »Inspektor se vraća«, D.
Dobričanin: »Zajednički stan«, G. B.
Shaw: »Junak i vojnik«, U. Notari:
»Tri lopova«, J. Ivakić: »Inoće«.

1954./55. — Ka Mesarić: »Gospod-
sko dijete«, N. Krasna: »Draga
Ruth«, G. B. Shaw: »Zanat gđe War-
ren«, M. Ogrizović: »Hasanaginica«,
R. Roland: »Obradujmo u miru naše
bašće«, M. Široša: »Dugonja, Trbo-
nja i Vidonja«, B. Nušić: »Ožalošće-
na porodica«, F. Hadžić: »Svi smo
mi samo ljudi«, S. Pavičić: »Slom-
ljeni cvijet«, R. L. Petelinova: »Ma-
lišani, suncem obasjani«, T. Bran-
don: »Charleyeva tetka«.

GRADSKO KAZALIŠTE SLAVONSKA POŽEGA

SLOMLJENI CVIJET

Drama u tri čina. — Napisaó Stjepan Pavičić.

Redatelj: **Dražen Grinvald**

Scenograf: **Franjo Alvađ**

L I C A :

Dr. Andrija Smolčić, advokat	Petar Kuvač
Dr. Mirko Smolčić, njegov sin, sudski pripravnik	Dražen Grinvald
Vilma Ramljak, Mirkova tetka	Evica Martinčić
Nada Tišanić, student Filozofije	Ružica Trifunović
Ana Tišanić, njezina majka, tvornička radnica	Ana Kramarić
Dujo Tabak, predsjed. pokretnog prijekog suda	Andrija Kovačević
Glas tužioca	Franjo Horvat
Emil Barac, sudski pripravnik	Antun Potočnik
Ruža Striček, pisarica	Milena Zorčić
Ema Klasić, pisarica kod Dr. Smolčića	Elizabeta Pišpek
Grgo Billić, podvornik i dostavljač	Franjo Alvađ
Dane Globan, stražar	Tomislav Trifunović
Seljanka	Margita Dobrić

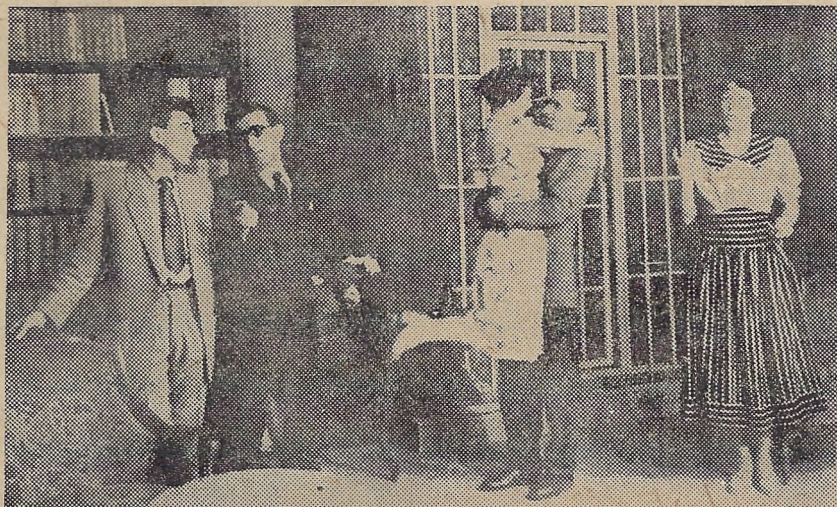
Radnja se odigrava na veliku subotu 1943. g. u nekom hrvatskom gradu.
Tehničko vodstvo i rasvjeta: Antun Malinka. — Inspicijent: Tomislav
Trifunović. — Šaptalac: Vesela Grinvald. — Kostimi: Marica Andrijević.
Stolarski radovi: Josip Rehak.

Amatersko kazalište u Vinkovcima

Prije rata kazališni život u Vinkovcima nije bio bogat. Nije bilo stalne kazališne družine, niti je bilo češćih gostovanja drugih kazališta.

Nakon oslobođenja Vinkovaca, 15. srpnja 1945. godine Agitprop Narodne fronte osniva kazališnu družinu, koja pod tim imenom djeluje do 1. siječnja 1946., kada se pretvara u kazališnu grupu Kotarskog sindikalnog vijeća. Ono daje redovne predstave, a ansambl se sastoji od 6 profesionalaca i amatera. Godine 1947. ovo kazalište postaje potpuno amatersko, pa daje priredbe od vremena na vrijeme. Ipak, baš u to vrijeme ono je postiglo svoj najveći uspjeh na festivalima u Osijeku i Zagrebu i osvojilo prvo mjesto ispred kazališnih kolektiva Požege i Siska.

Zbog toga se osjetila potreba za osnivanjem stalnoga kazališta, pa je u studenom 1948. g. osnovano stalno Gradsko kazalište. Rad je isprva bio veoma težak. Počelo se sa tri profesionalca i s mladim scenografom, dok je ostali dio ansambla bio sastavljen od amatera. Zbog prepravke pozornice u Domu kulture Gradsko kazalište otvoreno je 3. ožujka 1949. god. sa Cankarevom dramom »Kralj Betajnov«. U drugoj sezoni 1949/50. kazalište je radilo pod povoljnijim uslovima, jer ima deset stalnih glumaca, redatelja, scenografa, tri tehnička radnika i jednog administrativca. Unatoč tome kazalište se te dvije sezone moralo boriti s velikim poteškoćama, od kojih je glavna bila ta, što nije imalo svoje zgrade. Dalje djelovanje u Domu kulture, koji je svoje prosto-

»Svadbena put bez muža«

postiglo je mnoge značajne uspjehe. Spomenut ćemo samo 2 najveća i osvajanje I. mjesta na smotri amaterskih kazališta NR Hrvatske, kad je kazalište dobilo nagradu od 100.000 dinara i nastupalo na turneji kroz Liku i Dalmaciju (Knin, Gračac, Gospić, Ogulin i Cres). Ove će jeseni Gradsko amatersko kazalište iz Vinkovaca poći na turneju po Istri (Poreč, Labin, Pazin, Rovinj i Novigrad), a osim toga će zajedno s amaterskim kazalištem iz Virovitice predstavljati kazališni amaterizam naše Republike i izvan NR Hrvatske.

»Ljubovnici«

rije iznajmljivao i drugim organizacijama, pokazalo se nemogućim. To je potaklo Narodnu frontu, da pristupi osposobljavanju dvorane bivšeg kina »Slavonija« za Gradsko kazalište. U pomoć Narodnih vlasti frontovci su još u ožujku počeli s adaptacijom kina »Slavonija«. Njihovom zaslugom vinkovačko kazalište danas ima svoju vlastitu zgradu.

Profesionalno kazalište radilo je kroz četiri sezone, nakon čega se na kraju sezone 1951/52. rasformira, pa 1. VIII. 1952. počinje s radom Gradsko amatersko kazalište, koje u svom sastavu od početka ima nekoliko plaćenih članova, koji vrše rukovodeće, stručne, tehničke i administrativne poslove. Od svog postojanja Gradsko amatersko kazalište

»Montseratt« od Roblesa

GRADSKO AMATERSKO KAZALIŠTE VINKOVCI

LJUBOVNICI

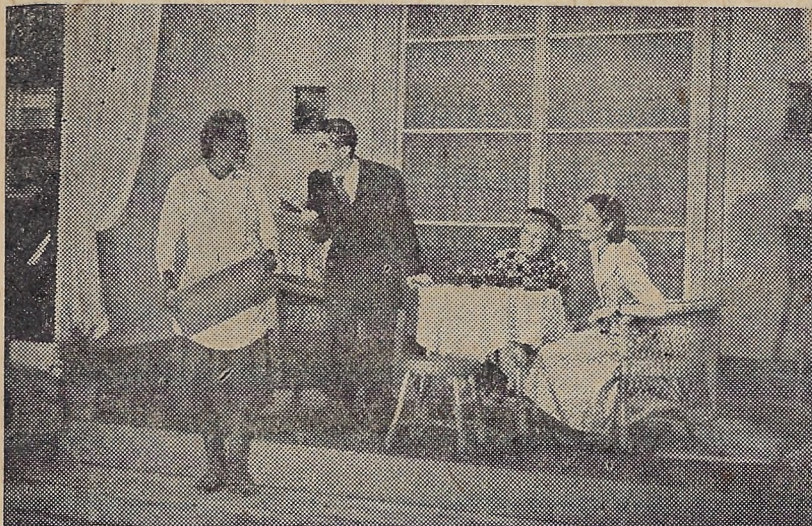
Komedija u dva dijela (tri slike). — Od nepoznatog dalmatinskog pisca.

Redatelj: **Branko Mešeg** k. g.

Scenograf: **Ljubomir Stanković**.

L I C A :

Lovro Kalebić, starac inamoran u gospoju Lukreciju i njen tutor	Dušan Suša
Dotur Prokupio, inamoran u istu gospoju Lukreciju	Stjepan Fajfer
Fabricio Pisoglavčić, inamoran u istu gospoju Lukreciju	Vladimir Pružinac
Intrigalo, opravitelj openski	Franjo Jelinek
Proždor, sluga gospoje Lukrecije	Ljubomir Stanković
Lukrecija, vladika	Irena Župančić
Anka, službenica njena	Ankica Vila
Vesela, službenica Lovra Kalebića	Jelena Lukšić

»Draga Ruth«, kojom je vinkovačko kazalište osvojilo prvu nagradu na Festivalu amaterskih kazališta 1954.

Gradsko amatersko kazalište u Virovitici

Amatersko kazalište u Virovitici osnovano je god 1945., i to kao kazališna grupa Narodne fronte, zatim kazališna sekcija Doma kulture, a 1948. dobiva svoj konačni — sadašnji naziv Gradsko amatersko kazalište Virovitica. Osnivanje je pokrenuo tadašnji tajnik NF-e drug Ivan Gregor, a kao suradnici u tome pomagali su mu Vjenceslav Stamboliček, Katica Gornjak, Aleksej Bjelousov, Tomislav Terzić, Vlado Antoš, Martin Balić i još neki građani Virovitice, koji su za taj rad bili neobično zainteresirani. Osim njih može se istaknuti još neke drugove, koji su nakon povratka iz NOB-e, gdje su također radili na tom polju

— nastavili intenzivnim radom: Ivan Šuprna, Vladimir Grigić, Stjepan Reder i drugi.

Premda je 1945. godina označena kao godina osnutka, temelji amaterskog kazališta u Virovitici udareni su još u toku NOB-e 1943. g. formiranjem kazališne družine pri virovitičkom području pod rukovodstvom Rudolfa Marina (koji danas posjeduje fotografije o radu toga kazališta iz god. 1943.) i kazališne sekcije pri Agitpropu Virovitičke brigade 1944. g., koju je vodio sadašnji direktor kazališta Stjepan Reder.

Već u prvim počecima (poslije oslobođenja) vrlo mnogo pažnje po-

»Raspadanje« od Stj. Mihalića

»Sveti plamen« od S. Maughama

svećeno je prikupljanju raznih predmeta (kostima, rekvizita, namještaja i t. d.) za stvaranje fundusa kazališta, koji se konstantno povećava, tako da danas u kostimima, namještaju i drugome kazalište ima vrijednost od oko 4—5,000.000 dinara:

Pet kompletnih eksterijera i devet enterijera, tri garniture zavjesa, kompletni kostimi za djela Držića, Molière-a, Goldonija, Ostrovskog, Popovića, Schillera, zatim savremenih kostima i t. d.

Garniture namještaja: barok, dva biedermyera, empire i t. d. omogućuju, da se repertoar stalno bogati onim scenskim djelima, koja se prije nisu mogla izvoditi.

Odmah u početku kazalište u Aleksandru Bjelousovu i Martinu Baliću dobiva veoma aktivne redatelje-amatere, a oni su pored učitelja-scenografa Vladimira Grigića najviše zaslužni za postignute uspjehe. U ovom pionirskom radu mogu se istaći glumci i organizatori: Tomislav Terzić, Adela Horvat, Ivan Šuprna, Đurđica Šuprna, Franjo Šuprna, Draga Prukmajer, Josip

Valer, Mira Belec, Dragutin Vrbenški i t. d.

Pri izboru repertoara uglavnom se pazilo, da se ne daju previše teška djela, koja ni sami izvodoci ne bi mogli s uspjehom tumačiti, a niti publika primati. Ovaj izbor djela bio je tim važniji, što je to bio pionirski rad na odgoju, odnosno stvaranju, stalne kazališne publike iz redova poljoprivrednoga stanovništva (75% stanovnika su poljoprivrednici). Unatoč svim nabrojanim teškoćama u borbi za gledaoce konačni rezultati nisu izostali. Kao najbolji dokaz za ovo može poslužiti statistički prikaz.

Veliku ulogu odigralo je ovo kazalište svojim gostovanjima u kotaru Virovitica i ostalim kotarevima, kojom prilikom su posjećena ova mjesta: Daruvar (34 puta), Suhopolje (20) Koprivnica (16), Spišić Bukovica (15), Podr. Slatina (12), Pakrac (8), Virje (9), Novigrad Podravski (7), Lipik (7), Orahovica (11), Kutina (4), Gornje Baziye (9), Bjelovar (4) i Đurđevac (4) — ukupno 215 predstava.

GRASKO KAZALIŠTE VIROVITICA

MEĆAVA

Drama u 4 čina. — Napisao: Pero Budak.

Redatelj: **Hinko Tomašić** k. g. — Asistent režije: **Stjepan Reder**.

Scenograf: **Vladimir Grigić**.

Rasvjeta: **Josip Švajger**. — Tehničko vodstvo: **Đuro Gomerčić**.

Šaptalac: **Dragutin Vrbenski**.

L I C A :

Jole	Tomislav Terzić
Manda, njegova žena	Đurđica Šuprna
Maša, njihova kći	Branka Gregorić
Marko Smolčić	Vladimir Grigić
Anka, njegova žena	Adela Horvat
Ivan, njihov sin	Kazimir Bahtijarević
Perelja Zdunić	Stjepan Reder
Tomo	Ivan Šuprna
Dane, njegov sin	Đuro Gomerčić
Jure	Tomislav Petrinec
Ilija	Ivan Zidar
Anđa	Evica Puhović
Mara	Vera Kovačević
Marta	Ama Utopljenikova
Vranjka	Maja Semelić

Momci i djevojke.

Događa se između 1920. i 1930. god. u ličkom planinskom selu Ličin u Jolinoj kući mjeseca veljače. II. čin u Jolinoj kući iste godine početkom svibnja. III. čin u kući Marka Smolčića iste godine početkom prosinca.

IV. čin u Jolinoj kući druge godine u siječnju.

Dulja stanika nakon II. i III. čina.

»Dr« od B. Nušića

Nikakvim umjetnim mjerama ne bi bilo moguće s takvim sredstvima održati ovo kazalište i postići te uspjehe, ali neobično velika ljubav svih njegovih članova, podrška građana grada Virovitice i kotara i puno razumijevanje mjerodavnih faktora utjecali su na rezultate i napredak.

Danas bi građanima Virovitice i okoline bilo teško shvatiti da nemaju svoje kazalište, koje redovito jednom ili dva puta tjedno daje svoje predstave.

Veoma je zanimljivo promatrati razvoj publike ovoga kazališta. Dok

je prije uglavnom težila za komedijama, danas gotovo jednako prima i drame. Osim toga ona ista publika, koja je ranije nije imala ni prosječnog kriterija ocjenjivanja, danas iznosi svoje primjedbe i kritičke osvrtne na pojedina tumačenja, na samo djelo i uopće repertoar kazališta.

Virovitičko amatersko kazalište uspjelo se čvrsto povezati sa svojom publikom, pa s njom zajedno čini jednu nedjeljivu cjelinu. To je ujedno garancija, da će i ubuduće intenzivnim radom postizati dalje uspjehe.

**Tabelarni pregled rada
Gradskog amaterskog kazališta Virovitica**

Sezona	Broj i premijera	Broj repriza i premijera	Broj posjetilaca	Prosjeak po predstavama	Dotacija	Prichod od predstava	Broj gostovanja	Napomena
1945/46	10	11	5.045	458	—	25.000	4	Predstave davane iz zabave, uglav-
	jednoč.							
1946/47	3+4	15	8.450	590	20.000	90.000	6	nom NF-e, pa zbog
	jednoč.							
1947/48	4+4	21	8.340	397	50.000	88.000	10	toga toliki posjet
	jednoč.							
1948/49	4+2	33	10.267	311	300.000	120.000	16	
	jednoč.							
1949/50	3	46	16.468	357	400.000	264.000	18	
1950/51	5	51	16.528	323	600.000	311.000	29	
1951/52	6	63	21.604	342	1.100.000	350.000	36	
1952/53	8	85	30.274	356	1.350.000	400.000	47	
1953/54	8	80	25.600	320	2.000.000	420.000	27	
1954/55	8+1	85	28.764	338	2.000.000	450.000	22	
	obnov.							
Ukupno	59+1	510	171.340	335	7.820.000	2.518.000	215	
	obnov.							
	+10							
	jednoč.							

Gradsko kazalište u Vukovaru

Još god. 1946. činjeni su pokušaji za osnivanje stalnog kazališta u Vukovaru, koje je i osnovano, ali bez jasno određenih ciljeva, pa zbog toga nije našlo svoj izraz. Posljedica je bila — raspad družine i vrlo nepovoljan dojam u javnosti. Od 1946. do 1948. nema u Vukovaru nikakve jače aktivnosti u tom smislu, osim povremenog nastupanja đaka vukovarske gimnazije ili koje mjesne organizacije NF-e. Međutim, to nije moglo zadovoljiti potrebe građana, pa je Povjereništvo za prosvjetu Narodnog odbora grada Vukovara god. 1948. došlo do zaključka, da

ima mogućnosti za osnutak stalnoga kazališta grada Vukovara. Započelo se s nekim građanima i omladincima iz gimnazije, koji su se istakli na ranijim svojim priredbama. U početku je broj izvodilaca bio velik, ali su u toku rada mnogi otpali. Ostao je međutim ipak dovoljan broj za nastavak rada, koji se pokazao kao solidan. Uto se počinju osjećati i poteškoće tehničke prirode, jer pozornica nije bilo dovoljno opremljena.

Narodni odbor grada pružio je i tu izdašnu pomoć, pa je usporedo sa preuređenjem pozornice omogućena

»Od kako je Banja Luka postala« od R. Filipovića

»Bez krivnje krivi« od Ostrovskog

i prva izvedba mladog dramskog ansambla. Prva izvedba Gradskog kazališta održana je 18. veljače 1950., a davala se komedija »Reakcionari« od Drage Gervaisa. Ovu prvu izvedbu gledaoci su primili s odobravanjem, što je izvodiocima

dalo poticaj za dalji rad. Uskoro su slijedili »Odrpanci« od Mateja Bora, a zatim »U agoniji« od Miroslava Knleže. Kazalište je tada gostovalo u Vinkovcima, Bačkoj Palanci i Borovu — uvijek s dobrim uspjehom.

Sezonu 1950/51. kazalište je počelo s »Ivicom i Maricom« od A. Alligera, nakon čega daje »Na straži« od Viktora Cara Emina i Molièreova »George Dandina«.

Do kraja 1953. vukovarsko Gradsko kazalište dalo je 160 priredbi u gradu i 39 po selima Vukovarskoga kotara.

Prelaskom na poluprofesionalno ovo kazalište dolazi već god. 1954. u financijske poteškoće. Zbog pomankanja kvalitetnog kadra dolazi do nesuglasica među članstvom. Repertoarna politika je prema mišljenju građana slaba, što se primjećuje po postepenom gubljenju publike unatoč tome, što je nakon izvršenih adaptacija kazališna dvorana postala najreprezentativnija u Vukovaru.

Najveća poteškoća bila je u tome, što nisu uočene mogućnosti Vukovara, pa se uslijed toga stalno insistiralo da kazalište postane čisto profesionalno. Uslijed toga kazalište sada preživljava i financijsku i kadrovsku krizu, što mu je onemogućilo sudjelovanje na Smotri slavonskih kazališta u Osijeku.

Malo statističkih podataka

Rad slavonskih kazališta vrlo je zanimljiv, a još će biti zanimljiviji, ako ga osvjetlimo s nekoliko statističkih podataka.

Osječko Narodno kazalište nije najveće po mogućnosti primanja posjetilaca, jer ima svega 517 mjesta. Ispred Osijeka stoji Beli Manastir, koji u novoj zadružnoj zgradi ima modernu pozornicu i gledalište, koje može primiti 576 gledalaca. Nova zgrada kazališta u Podravskoj Slatini sa svojih 536 sjedala također je ispred Osijeka. Dalje se nižu po opsegu: Slavonski Brod sa 463, Vukovar 438, Radničko amatersko kazalište u Osijeku sa 400, Našice 370, Virovitica sa 363, Vinkovci sa 348, Slavenska Požega sa 300 i na kraju Ivankovo sa 140 sjedala.

Od svih ovih dvorana vlastite su u Osijeku (obje), Slav. Požegi, Virovitici, Vinkovcima, Našicama, Podr. Slatini i Ivankovu. Sva ostala kazališta gosti su u kino-dvoranama, a neka su i spojena sa kinopoduzećem. Vlastite radionice imaju kazališta u

Osijeku, Virovitici, Slav. Požegi, Belom Manastiru, Našicama, Vukovaru i Vinkovcima.

Od 11 slavonskih kazališta dva su profesionalna (Osijek i Slav. Požega), 3 poluprofesionalna (Vinkovci, Virovitica i Vukovar), dok su šest čisto amaterska.

Za vrijeme svog rada od oslobođenja do danas sva su ova kazališta posvetila veliku pažnju gostovanjima po okolnim mjestima, šireći tako prosvjetu i kulturu. Takovih gostovanja bilo je ukupno 628 (bez Narodnog kazališta u Osijeku). Od ovoga broja gostovalo je kazalište u Virovitici 215 puta, Slav. Brod 43, Beli Manastir 42, Našice 12, Osijek 12, Slav. Požega 208, Ivankovo 12, Vinkovci 31, Vukovar 39 i Podr. Slatina 14 puta. Na ovim gostovanjima kazališta su imala otprilike 500.000 gledalaca!

Pionirska kazališta rade u sklopu ovih kazališta: Našice, Vukovar, RAK Osijek, Vinkovci, Podr. Slatina i Ivankovo. Kazalište u Vinkovcima osnovalo je i kazalište lutaka.

Ansambel Amaterskog kazališta »Jovan Lazić« iz Belog Manastira, koji sudjeluje u Glišićevoj »Podvali«

Izdanja slavonskih kazališta od 1945. do 1955.

Kazališni list, Osijek, 1945/46.
Osječka scena, Osijek, 1947./48.,
1948./49.

Smotra kulturno-umjetničkih društava, Osijek 1947.

Prva godina rada Gradskog kazališta u Slav. Brodu, Slav. Brod 1949.

Vinkovačka scena, Vinkovci god. 1949/54.

Prvi festival gradskih kazališta Oblasti Osijek, Vinkovci 1950.

Požeško kazalište 1948—1953., Sl. Požega 1953.

Amatersko kazalište, Podr. Slatina 1954.

Radničko amatersko kazalište, Osijek 1954.

Bilteni 1—5, Narodnog kazališta, Osijek 1952—1955.

Slavonsko kazalište u NOB, Osijek 1955.

„KVALITET“

PODUZEĆE ZA IZRADU VOJNE I CIVILNE ODJEĆE, RUBLJA I OBUĆE
NOVI SAD prodavaonica Vinkovci I. L. Ribara br. 7

Izrađuje:

sve vrste uniformi, civilnih odijela po mjeri i konfekciju. Muško i žensko rublje. Sve vrste cipela i čizama, vojne i civilne kape.

Svu robu prodaje vojnim i civilnim licima na kredit preko svojih prodavaonica u Vinkovcima, Novom Sadu, Subotici, Bačkoj Topoli, Žrenjaninu i Novoj Pazovi.

Obratite se na naše poduzeće i uvjerite se u dobar kvalitet naših proizvoda.

KAZALIŠNE NOVINE

Jedini
kazališni list u
Slavoniji

Izlazi od 1. IX. 1955

KAZALIŠTE U NARODNO - OSLOBODILAČKOJ BORBI

Cijena Din 30
Narudžbe prima:
Narodno kazalište
OSIJEK

MAŠINSKA RADIONICA K. S. P. Z-a BELI MANASTIR

Proizvodi :

1. Strojve za sortiranje jaja i
2. Strojve za pletenje stukatur irske

Drži usluge :

Sve vrste popravaka motornih vozila, strojeva i uređaja. Obavlja vršidbu, oranje i transport

PROIZVODI I USLUGE KVALITETNE - CIJENE POVOLJNE

•SLOVO•

**ŠTAMPARSKO PODUZEĆE
BELI MANASTIR**

Izrađujemo sve vrste tis-
kanica po narudžbi, te
razne blokove za potrebe
privrednih organizacija i
ustanova i druge štampar-
ske i knjigovezačke usluge
po povoljnim cijenama.

**NARUDŽBE IZVRŠAVAMO
U NAJKRAĆIM ROKOVIMA.**

«SAVA»

STROJNA STOLARIJA

SLAV. BROD - TELEF. BR. 410

PROIZVODI

sve vrste

kućnog

namještaja

i građevnu stolariju.

„Sutjeska”

PREDIONA I PLETIONA VUNENIH PROIZVODA

BRANJIN VRH - Telef. br. 2

**PROIZVODI KVALITETNU ŽENSKU, MUŠKU I DJEČJU
TRIKOTAŽU IZ DOMAĆEG I UVOZNOG PREDIVA**

•GRADBA•

TRGOVINA GRAĐEVINSKIM MATERIJALOM I OTPADOM
BELI MANASTIR

TEK. RN. 584-T-308 KOD NARODNE BANKE U BELOM MANASTIRU-TELEF. BR. 21

S N A B D J E V A potrošače metalnim materijalom i ogrijevom.
OTKUPLJUJE I PRODAJE sve vrste otpadaka uz najpovoljnije cijene.

»KVALITET« OBUČARSKO PODUZEĆE VINKOVCI

PROIZVODI:

Sve vrste visokokvalitetnih cipela u najpreciznijoj ručnoj izradbi. Ukusne, otmjene, savremene modele specijalnih muških, ženskih i dječjih cipela. Sve vrste salonki te veliki izbor remenerskog pribora kao i opalnaka i pletenih sandala za izvoz.

POLJOPRIVREDNO DOBRO VINKOVCI

TELEFON BROJ 161 i 169

Na svojim upravama proizvodi:

Kvalitetnu sjemensku robu žitarica, krmnog i povrtnog bilja, priplodnog materijala, stočarskih proizvoda te industrijsku preradu kudelje i preradu mesa.

•O T P A D• PODUZEĆE ZA PROMET OTPACIMA I SIROVINOM VINKOVCI

MAKEDONSKA BR. 96 - TELEF. BR. 75

Sa svojim nakupnim stanicama u Šidu i Županji otkupljuje i prodaje razne industrijske otpatke po najpovoljnijim dnevnim cijenama.

Trgovačka radnja tekstilom, galanterijskom, kratkom i pletenom robom.

•TEKSTIL•

VINKOVCI, Makedonska br. 6

Nudi kvalitetnu robu uz pristupačne i solidne cijene, te brzu uslugu!

•GRADITELJ•

GRAĐEVINSKO PODUZEĆE - VINKOVCI
GUNDULIČEVA, ULICA BROJ 1 - TELEFON BROJ 184

PROJEKTIRA I IZVODI: Sve vrste građevina, nisko i visoko gradnje.
PROIZVODI: Betonske cijevi svih veličina, ivičnjake, kilometarske stupove, medašnje kamene, kolobrane, bunarske stubnjeve, cijevi za drenažu, stupove za ograde, ploče od umjetnog kamena za oblaganje fasade i podova i t. d.

·STRUNA·

TKAONICA ZA IZRADU TKANINA OD STRUNE
BELI MANASTIR

Izrađuje prvorazredni rošhar po najnižim cijenama. Širinu, gustoću i kvalitet izrađujemo po narudbi.

U svako doba naići će te na dobru uslugu, dobra jela i baranjska pića, kao i ugodno prenoćište sa solidnim cijenama

u

HOTEL

► **EUROPA** ◀

BELI MANASTIR
TELEFON BROJ 21

„*Drava*”

TRGOVAČKO PODUZEĆE NA VELIKO
BELI MANASTIR

Izvršilo je ponovno sniženje cijena na svojim skladištima slijedećim artiklima:

1. Raznim štofovima za muška odijela za 30%.
2. Muškim i ženskim sandalama za 40%.
3. Likerima „Maraska“ za 30%, te raznim drugim artiklima široke potrošnje.

Zainteresirana trgovačka poduzeća i radnje obratite se za sve informacije lično ili na telefon br. 54 B. Manastir.

Potrošači, snabdjevajte se putem naših prodavaonica, pa će te biti jeftino i primjerno posluženi!

·GRADA·

PODUZEĆE ZA PROMET GRAĐEVNIM MATERIJALOM
SLAVONSKI BROD - TELEFON 311

KUPUJE

Salonitploče valovite, Salonitploče šablone 40/40, Salonit-Aabest cijevi, Cement, Krovnu ljepenku, Štukaturnu trstiku, Karbolineum

PRODAJE

Jelovu rezanu gradu, Brodarski pod (šifboden), Borovu rezanu gradu, Jelove oble grede, Topolovu rezanu gradu, Šperploče, Lesonitploče

»OTPAID«

SLAV. BROD ~ TELEFON 484 i 638

Nakupne stanice u

Bas. Brodu i

Brod Varošu

VRŠI OTKUP KOŽE I RAZNIH ODPADAKA

»PIONIR«

PROIZVODI:

Sve vrste kovčega, aktovki, ženskih torbica, nogometnih lopfi, pionirskih rekvizita i svu ostalu kožnu galanteriju. Vlastite prodavaonice u Slav. Brodu, Omladinska 2 i Osijek, ulica JNA broj 29

»SRP I ČEKIĆ«

TVORNICA ŽELJEZNE ROBE
VINKOVCI

Ulica Božidara Adžije 42 ~ Telefon 120

PROIZVODI:

Sve vrste vila,
Presovanih lopata
Vrtlarske grablje
Otpreske i
Otkivke manje težine.

Žitni fond

PODUZEĆE ZA PROMET I PRERADU ŽITARICA
SLAVONSKI BROD
Djegojevićeva 8a ~ Telef. 356

**VRŠI OTKUP I PRERADU SVIH VRSTA ŽITARICA, STOČNE HRANE, ULJARICA I GRAHA
NAKUPNE STANICE: ORIOVAC, D. ANDRIJEVCI, GARČIN I SLAVONSKI BROD**

◀BELJE▶

POLJOPRIVREDNO INDUSTRIJSKI KOMBINAT - KNEŽEVO, BARANJA

Telefon: Kneževo 2 - Telegram: Belje Kneževo

PROIZVODI:

Sve vrste žitarica, sjemensku i merkantilnu robu najbolje kvalitete, povrće, prvoklasna sortna vina, sortno sjeme šećerne repe

Rasplodnu stoku simentalske i istočno-frizijske pasmine, ovce cigaja, merino i hempšir, rasplodne i tovne svinje, već poznate kvalitete, rasplodnu perad kao i perad za klanje na najvećoj peradarskoj farmi u zemlji rase Sussex, Leghorn, Rhode-Island u svim količinama.

SVOJOM PRERAĐIVAČKOM INDUSTRIJOM

proizvodi i prerađuje sve vrste stočarskih i povrtlarskih proizvoda, suhomesnatu robu, čuveni „Beljski maslac“, polumasni sir kazein, konzervira razne mesnate pastete, a od povrća rajčicu, ljudski grašak, krastavce, nadalje mljevenu papriku odlične kvalitete.

KVALITETA SVIH PROIZVODA JE ZAGARANTIRANA!

RATARSKO SJEMENARSKA ZADRUGA — BELI MANASTIR

ORGANIZIRA:

Proizvodnju svih vrsta kod proizvođača.

OTKUPLJUJE:

Sve vrste sjemena, koje selektira, razkužuje i prodaje po najpovoljnijim cijenama.

Putem svoj vlastite prodavaone prodaje na malo sve vrste zaštitnih sredstava, umjetnih gnojiva, povrtnog i ostalog sjemenja.

Daje stručne savjete i uputstva za upotrebu i primjenu tih sredstava, kao i agrotehničke za povećanje prinosa ratarskog bilja.

• OIBNOVA •

STOLARSKO ZANATSKO ZADRUŽNO PODUZEĆE

SLAV. BROD - ŠENOINA BR. 4

PROIZVODI: Sve vrste sobnog, kuhinjskog i kancelarijskog namještaja.

IZRADA SOLIDNA

BARANJSKA MLINSKA INDUSTRIJA

BELI MANASTIR — TELEFON BROJ 48

Vrši uslužnu i trgovačku meljavu žitarica u pogonima: Darda, Bilje, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi i Duboševica.

Pored toga u pilani Jagodnjak vrši uslužno rezanje grade. U SIR ETANI BATINA PROIZVODI PRVORAZREDNO SIRĆE, KOJEGA IMA NA SKLADIŠTU U VELIKIM KOLIČINAMA.

PRVOKLASNU MAŠINSKU I RUČNU OPEKU, TE BIBER CREP

PROIZVODIMO

NA NAŠIM CIGLANAMA

BELI MANASTIR.

KARANAC,

KOZARACI

BOLMAN

BARANJSKO CIGLARSKO PODUZEĆE

BELI MANASTIR — TELEFON BROJ 26

"BARANJA-EXPORT"

- Beli Manastir -

KAZAL

TELEGRAM:

BARANJA-EXPORT

TELEFON:

Beli Manastir 17

TEKUĆI RAČUN:

FILIJALA NARODNE BANKE

BELI MANASTIR 584-T-120

IZVOZI:

GOVEDA, SVINJE, OVCE.

KONJE ZA KLANJE,

SVE VRSTE SVEŽEG MESA,

PROIZVODE MESNE INDUSTRIJE,

STOČNU HRANU I TRSKU

PREDSTAVNIŠTVA:

BEOGRAD,

Obilježev venac 19, telefoni 21-458 - 22-532

ZAGREB,

Petrinjska 6, telefoni 34-168 - 23-730

NOVI SAD,

Ul. Zmaja Jovina 12, telefon 27-74

RIJEKA,

Ul. Aldo Negri 19, telefon 59-51

OSIJEK I.,

Radčeva 52/L, telefon 27-55

POŽAREVAC,

Ul. Eduarda Kardelja 24, telefon 281